

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου "Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις"

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Με τον παρόντα νόμο προσαρμόζεται η ελληνική τραπεζική νομοθεσία προς το περιεχόμενο της οδηγίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υπ' αριθ. 89/646/ΕΟΚ της 15ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρυματος και την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ (στο εξής Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία), καθώς και με ορισμένες διατάξεις της οδηγίας υπ αριθ. 77/780/ΕΟΚ με τον ίδιο τίτλο (στο εξής Πρώτη Τραπεζική Οδηγία), σε ό,τι αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα, την εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα στα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς επίσης και την εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα των λοιπών Κρατών - Μελών στην Ελλάδα.

Η Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία αποτελεί αποφασιστικό βήμα για την ολοκλήρωση της ενιαίας τραπεζικής και εν γένει χρηματοπιστωτικής αγοράς των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Κατά κύριο λόγο καταργεί το ειδικό καθεστώς των εγκρίσεων, που απαιτείται από τα Κράτη - Μέλη για την εγκατάσταση πιστωτικών ιδρυμάτων των λοιπών Κρατών - Μελών στο έδαφος τους ή για την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών και επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα, που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από ένα Κράτος - Μέλος να χρησιμοποιούν την έγκριση ως ενιαία άδεια (κοινοτικό διαβατήριο), προκειμένου να εγκαθίστανται ελεύθερο υπό μορφή υποκαταστημάτων και να παρεχουν στα λοιπά Κράτη - Μέλη υπηρεσίες, εφόσον αυτές (i) συγκαταλέγονται σε συμφωνημένο κατάλογο (άρθρο 24) και (ii) καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας, που χορηγούν οι αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής του πιστωτικού ιδρυματος. Η ευχέρεια αυτή παρέχεται ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω δραστηριότητες επιτρέπονται ή όχι στο συγκεκριμένο κράτος υποδοχής.

Η υλοποίηση του καθεστώτος της ενιαίας άδειας απαιτεί τον καθορισμό προϋποθέσεων και όρων λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, που ικανοποιούν την ανάγκη διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, ανάγκη ιδιαίτερα έντονη για τη λειτουργία του συστήματος πληρωμών και την προστασία των καταθετών.

Σε αντίθεση με το προϋφιστάμενο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης καθεστώς η Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των κανόνων ίδρυσης και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων αλλά τον καθορισμό ελάχιστων προϋποθέσεων, επιτρέποντας στα Κράτη - Μέλη να επιβάλλουν αυστηρότερους ή πιο εξειδικευμένους κανόνες λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία τους, την προστασία του πιστωτικού συστήματος και των καταθετών με τα προσφορότερα μέσα.

Το σύστημα κανόνων που θεσπίζεται και η εφαρμογή τους από τα Κράτη-Μέλη της έδρας των πιστωτικών ιδρυμάτων αναγνωρίζονται αμοιβαίως ως ισοδύναμοι με τους αντίστοιχους κανόνες των λοιπών Κρατών-Μελών.

Η αμοιβαία αναγνώριση και η ισοδυναμία των κανόνων ίδρυσης, λειτουργίας και εποπτείας οδηγεί σε συγκλίση των διαφοροποιημένων καθεστώτων που ισχύουν στα Κράτη-Μέλη, καθόσον οι αρμόδιες αρχές, στην προσπάθειά τους

να αποφύγουν υπερμετρη επιβάρυνση και να διασφαλίσουν ισούς όρους ανταγωνισμού για τα πιστωτικά ιδρύματα, που υπαγονται στη δικαιοδοσία τους και συναγωνίζονται στο εσωτερικό ή εξωτερικό με πιστωτικά ιδρύματα των λοιπών Κρατών- Μελών, προσαρμόζουν αντίστοιχα το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας.

Παράλληλα μέσω του ως άνω μηχανισμού διευρύνονται οι επιλογές των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και διευκολύνεται η μείωση του κόστους παροχής τους.

Στο ίδιο ως άνω καθεστώς υπαγονται και άλλοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί οι οποίοι, ενώ δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα, παρέχουν υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 24, όπως π.χ. είναι η χρηματοδοτική μίσθωση και η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η υπαγωγή πάντως αυτών των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στο συγκεκριμένο καθεστώς είναι δυνατή μόνον εφόσον πληρούνται οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

Πρόσθετα, με τον παρόντα νόμο επιχειρείται εν μέρει και μέσα στα πλαίσια των γενικών αρχών που θέτει η Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία, η συμπλήρωση, κωδικοποίηση και αποσαφήνιση σημαντικού μέρους των διατάξεων της ελληνικής τραπεζικής νομοθεσίας, που αφορούν κυρίως στις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, την οριοθέτηση των συμμετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων σε επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα, στους όρους απόκτησης ειδικών συμμετοχών άλλων επιχειρήσεων σε πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και στις κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης γνωστοποίησης της σχετικής πρόθεσης στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες στη λειτουργία της διεθνούς και εθνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς και στις διαρθρωτικές σχέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτήν, επιβάλλει την καθιέρωση σχετικής ευελιξίας ώστε οι αρμόδιες εποπτικές αρχές αυτές να είναι σε θέση να προσαρμόζουν την πολιτική τους στις επικρατούσες συνθήκες καθώς και στις απαιτήσεις κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, χωρίς όμως η ευχέρεια αυτή να οδηγεί σε αφηνιαστικές αποφάσεις και ενέργειες που αποβαίνουν, ενδεχομένως, σε βάρος του σχεδιασμού της επιχειρηματικής δραστηριότητας ή και σε αποδυνάμωση των εποπτικών αρχών κατά την ενάσκηση των κατά νόμο αρμοδιοτήτων τους.

Κατωτέρω παρατίθενται οι διατάξεις κατ'άρθρον του παρόντος νόμου:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Σκοπός, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής:
άρθρα 1, 2, 3 και 4

Άρθρο 1
Σκοπός του νόμου

Εκτίθεται ο σκοπός του νόμου που συνίσταται, κυρίως, στην ενσωμάτωση στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία των διατάξεων της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ της 15ης Δεκεμβρίου 1989.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Το άρθρο 2 ορίζει το πιστωτικό ίδρυμα ως την επιχείρηση ή δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της.

Οι διαφοροποιήσεις που υπήρχαν μεταξύ των νομοθεσιών των Κρατών - Μελών της Κοινότητας σε ό,τι αφορά τον ορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελούσαν εμπόδιο στην πραγμάτωση της θεμελιώδους αρχής του κοινοτικού δικαίου για την ελεύθερη εγκατάσταση και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, που προβλέπεται αντίστοιχα στα άρθρα 52 και 59 της Συνθήκης Ε.Ο.Κ., και στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς στον τραπεζικό τομέα της Κοινότητας. Με τη θέσπιση κοινού ορισμού για όλα τα Κράτη - Μέλη γίνεται εφικτή η εισαγωγή του καθεστώτος της ενιαίας άδειας και η υλοποίηση της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Συνολικά λαμβανόμενος ο πιο πάνω ορισμός του πιστωτικού ιδρύματος είναι στενότερος από τον ορισμό της τράπεζας του άρθρου 10, παρ.1 του ν.5076/1931, ("επιχειρήσεις αίτινες ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών δέχονται κατεπάνω καταθέσεις χρημάτων και άλλων αξιών") αφού προυποθέτει την εκπλήρωση, σωρευτικά, των κριτηρίων της αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό (παθητικό) και τη χορήγηση πιστώσεων (ενεργητικό).

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι το εύρος του ορισμού του πιστωτικού ιδρύματος στον παρόντα νόμο, ο οποίος προσδιορίζεται από τη σωρευτική εκπλήρωση των δυο ως άνω κριτηρίων, δεν επιφέρει ουσιαστική μεταβολή στο πεδίο εφαρμογής του ν.5076/1931 δεδομένου ότι και στην περίπτωση των τραπεζών η άντληση καταθέσεων χρησιμοποιείται κατά κανόνα για την παροχή πιστώσεων.

Πρέπει να σημειωθεί, επίσης, ότι ο ως άνω ορισμός του πιστωτικού ιδρύματος έχει ήδη ενταχθεί στο εσωτερικό δίκαιο με την κατά εξουσιοδότηση νόμου πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 1379/1988.

Οι υπόλοιποι ορισμοί του εξεταζόμενου άρθρου 2 αποτελούν προσαρμογή προς τις διατάξεις της Δεύτερης Τραπεζικής Οδηγίας.

Άρθρο 3 Πεδίο Εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του νόμου εμπίπτουν όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους και λειτουργούν στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με εξαίρεση την Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο, την Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων τα οποία, εξαφρούνται από την Πρώτη και Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία. Για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης των κτηματικών τραπεζών προτείνεται να υπαχθεί στο νόμο και η Εθνική Στεγαστική Τράπεζα η οποία επίσης, έχει εξαφρονθεί από το πεδίο εφαρμογής των ως άνω κοινοτικών οδηγιών.

Άρθρο 4 Απαγορευση αποδοχής καταθέσεων από μη πιστωτικά ιδρύματα

Η ιδιαίτερη σημασία της υπηρεσίας της αποδοχής καταθέσεων στην όλη λειτουργία του πιστωτικού συστήματος επιβάλλει την αποφυγή της ανεξέλεγκτης άντλησής τους. Είναι κατά συνέπεια αναγκαίο να θεσπιστεί μονοπώλιο στην αποδοχή καταθέσεων μόνο για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος και οι οποίες εποπτεύονται στα πλαίσια κανόνων αυστηρότερων από τους ισχύοντες για τις λοιπές επιχειρήσεις.

Δεδομένου ότι στην απαγορευτική διαταγή υπαγονται και οι πιστωτικοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι αποδέ-

χονται σήμερα καταθέσεις μελών τους σε μικρή έκταση, η διατήρηση του δικαιώματος αποδοχής καταθέσεων απαιτεί την προηγούμενη έγκριση και εποπτεία τους από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Για την ενίσχυση του σκοπού της διάταξης αυτής και της αποτρεπτικής λειτουργίας της, η απαγόρευση συνοδεύεται από ποινές αντίστοιχες με εκείνες του άρθρου 10 του ν.876/1979, (που αφορά τη χωρίς άδεια προσέλευση συμμετοχής σε επενδυτικά σχέδια με αποταμιευτικούς εν γένει πορους), και εξουσιοδοτείται η Τράπεζα της Ελλάδος, αρμόδια για την προστασία των καταθετών, να εγκλάσει τους παραβάτες και να επιβάλλει αυξημένες χρηματικές ποινές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος: άρθρα 5, 6, 7, 8 και 9

Στα άρθρα 5, 6, 7, 8 και 9 καθορίζονται οι προϋποθέσεις και όροι που πρέπει να ισχύουν για τη χορήγηση και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος.

Άρθρο 5

Όροι και προϋποθέσεις ιδρύσεως και λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος

Στο παρόν άρθρο πραγματοποιείται, πέραν της προσαρμογής, μερική κωδικοποίηση ορισμένων διατάξεων, που προβλέπονται στην παραγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.5076/1931, καθώς και τροποποίηση και συμπλήρωση των άρθρων 13 και 14 του εν λόγω νομού. Ειδικότερα,

α. Αρχικό κεφάλαιο

Το επαρκές ύψος του αρχικού κεφαλαίου και η καταβολή του σε μετρητά αποτελεί μαζί με την καταλληλότητα των κυριότερων μετόχων και στελεχών της διοικήσεως, σημαντική εγγύηση για τους καταθέτες κατά το αρχικό στάδιο λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η κατάθεση σε μετρητά επιβάλλεται καταναλογία και στις περιπτώσεις αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

Ως επαρκές αρχικό κεφάλαιο ανταποκρινόμενο στις ημερινές συνθήκες θεωρείται το ύψος που ισχύει στο πλαίσιο της ΠΔ/ΤΕ 1961/29.7.1991 και του π.δ. 9/16.10.1991 (ΦΕΚ 165 Α') δηλαδή δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΕΝΜ/ΕCΥ) σε μετρητά ή τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΕΝΜ/ΕCΥ) προκειμένου για πιστωτικούς συνεταιρισμούς.

Δεδομένου ότι το εκαστοτε ισχύον ελάχιστο οριο του αρχικού κεφαλαίου αποτελεί και το ελαχιστο οριο ασφαλείας για τους καταθέτες του πιστωτικού ιδρύματος, επιβάλλεται η διατήρηση του ύψους αυτού, με την έννοια των ιδίων κεφαλαίων, καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος (παρ.5). Σε περίπτωση μείωσης των ιδίων κεφαλαίων κάτω από το ελάχιστο οριο, κρίνεται σκόπιμη η πρόβλεψη βραχύτερης προσθεσμίας για την αποκαταστασή τους στο εν λόγω ύψος (παρ. 7), από αυτήν που κρίνεται εύλογη για την αναπροσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων στο εκάστοτε καθοριζόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος νέο ύψος του ελαχιστου αρχικού κεφαλαίου (παρ.4 και 6).

Ως προς τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση κάλυψης του αρχικού κεφαλαίου με μετρητά επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Το άρθρο 14 του ν.5076/1931 προβλέπει ότι η υποχρέωση καταβολής του αρχικού κεφαλαίου με μετρητά δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση συστάσης τραπεζας σε συγχώνευση με άλλες τραπεζες, καθώς και επί μετατροπής υφιστάμενης τραπεζικής επιχειρήσεως σε ανώνυμη εταιρία.

Η ανωτέρω διάταξη έχει οδηγήσει σε δισταγμένες, νομικά, απόψεις ως προς το εάν στην έννοια της μετατρεπόμενης τραπεζικής επιχείρησης περιλαμβάνονται και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, καθ' όσον δεν αποτελούν χωριστή και αυτοτελή οικονομική οργάνωση. Η λειτουργία, όμως, των υποκαταστημάτων οδηγεί μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος σε δραστηριότητες και διάρθρωση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων ανάλογες με αυτές των λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων, ενώ οι εποπτικές αρχές, ανεξάρτητα από την έκταση εποπτείας που ασκούν, θα έχουν σχηματίσει, μέχρι το χρόνο εξέτασης του αιτήματος για χορήγηση άδειας, σαφή εικόνα για τις δραστηριότητές του και το βαθμό προσαρμογής που προσφέρει στους καταθέτες το υποκατάστημα, που μετατρέπεται σε αυτοτελή επιχείρηση.

Με βάση τα παραπάνω καθώς και τις διασφαλίσεις που προσφέρουν τα σχετικά με τις προϋποθέσεις και όρους εγκρίσης του παρόντος νόμου άρθρα, προτείνεται να μη θεωρείται ως απαραίτητη προϋπόθεση η καταβολή του αρχικού κεφαλαίου σε μετρητά, στην περίπτωση μετατροπής υποκαταστήματος αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος σε θυγατρικό του πιστωτικού Ιδρύματός στην Ελλάδα.

Αντίθετα, κατά τη μετατροπή υφιστάμενου νομικού προσώπου σε πιστωτικό ίδρυμα, η εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής μετρητών απαιτεί την καθιέρωση συγκεκριμένων κριτηρίων ρευστότητας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ικανοποίηση ενδεχόμενης πίεσης των πιστωτών κατά το αρχικό διάστημα λειτουργίας.

Με την ανάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος του δικαιώματος αναπροσαρμογής του ελάχιστου απαιτούμενου αρχικού κεφαλαίου παύει να ισχύει η διάταξη της παρ.3 του ν.δ. 1800/1942, σχετικά με την έκδοση προεδρικού διατάγματος για την αναπροσαρμογή του ελάχιστου κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις ιδρυτών πιστωτικών ιδρυμάτων, διαδικασία και συναφείς αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

Το άρθρο 6 καθορίζει τις υποχρεώσεις και τη διαδικασία που οφείλουν να ακολουθήσουν οι ιδρυτές πιστωτικού ιδρύματος, σχετικά με την καταβολή του αρχικού κεφαλαίου σε μετρητά, τη σκοπιμότητα παροχής δυνατότητας στην ΤΕ να επιβάλει υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετόχων των νομικών προσώπων με ειδική συμμετοχή σε υπό ίδρυση ανώνυμη τραπεζική εταιρία, για τη διαπίστωση της ταυτοτητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν τα νομικά αυτά πρόσωπα, τη συνεχή παρουσία δύο προσώπων που ασκούν διοίκηση σ' αυτήν και την αποτροπή δημιουργίας καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και δυσμενούς επιρροής.

Αναλυτικότερα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α. Καταβολή και διαπίστωση καταβολής του αρχικού κεφαλαίου σε μετρητά

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (παρ.1 του άρθρου 14 του ν.5076/1931) η διαπίστωση της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται μέσω της κατάθεσής του στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατά την επικρατούσα νομική άποψη η αναλογική ερμηνεία της ως άνω διατάξης επιβάλλει την εφαρμογή της υποχρέωσης αυτής και στις περιπτώσεις αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος, ερμηνεία που έχει γίνει αποδεκτή και εφαρμόζεται στην πράξη.

Η πρακτική αυτή αποτελεί δύσκαμπτη διαδικασία και δυσχεραίνει κινήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, που αποφασίζουν με δική τους πρωτοβουλία να προβούν σε αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου. Εξάλλου οι επενδυτές – μέτοχοι έχουν στη διάθεσή τους επαρκέστερη πληροφόρηση, ώστε να εκτιμήσουν τη φερεγγυότητα του λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος από ό,τι κατά το αρχικό στάδιο λειτουργίας του, όπου το βασικό στοιχείο διασφάλισης τους είναι η ακεραιότητα του μετοχικού κεφαλαίου.

Οι ανωτέρω συλλογισμοί, η ασκούμενη εποπτεία, καθώς και η ποικιλία των στοιχείων, που συνθέτουν τα ίδια κεφάλαια συντηγούν υπέρ της παροχής διακριτικής ευχέρειας στα πιστωτικά ιδρύματα να καταθέτουν το ποσό της αύξησης σε οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα, εκτός εάν η Τράπεζα της Ελλάδος κρίνει σε συγκεκριμένη περίπτωση ότι επιβάλλεται η κατάθεση του ποσού της αύξησης σ' αυτήν.

Η αποφυγή υπερμετρής επιβαρύνσης των επενδυτών που ζητούν τη χορήγηση άδειας πιστωτικού ιδρύματος στην περίπτωση που ήβ'λε κριθεί ότι το αρχικό κεφάλαιο θα πρέπει να κατατίθεται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έτσι ώστε (i) να αποτραπεί η εκμετάλλευση της υποβολής της αίτησης για την άντληση πόρων από άλλους επενδυτές και (ii) για να διασφαλιστεί ότι υπάρχει σχετική οικονομική επιφάνεια του επενδυτή, επιτυγχάνεται μέσω της ευχέρειας, που παρέχει ο νόμος να κατατίθεται ισόποση εγγυητική επιστολή κατά το στάδιο που μεσολαβεί μεταξύ της κατάθεσης της αίτησης και της χορήγησης της άδειας.

β. Ονομαστικοποίηση μετόχων

Για να είναι σε θέση η Τράπεζα της Ελλάδος να αξιολογήσει την καταλληλότητα και αξιοπιστία των κυριότερων μετόχων και των προσώπων που ασκούν τη διοίκηση, απαιτείται η υποβολή όλων των στοιχείων και πληροφοριών, που επιτρέπουν τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης εικόνας για τις δραστηριότητές τους και το ιστορικό τους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν ασκεί, όμως, άμεση εποπτεία επί των νομικών προσώπων που δεν αποτελούν πιστωτικά ή και χρηματοδοτικά ιδρύματα. Κατά συνέπεια η διαπίστωση ότι τα φυσικά πρόσωπα που ελέγχουν το νομικό πρόσωπο το οποίο αποτελεί τον κύριο ή έναν από τους δέκα μεγαλύτερους μετόχους του πιστωτικού ιδρύματος, εξακολουθούν να είναι το ίδιο με αυτά που κρίθηκαν κατάλληλα κατά τη χορήγηση της άδειας είναι: δυσχερής στην περίπτωση των ανώνυμων μετόχων. Ο αποτελεσματικότερος έλεγχος επιτυγχάνεται (παρ. 1β) μέσω της παροχής ευχέρειας στην Τράπεζα της Ελλάδος να απαιτεί την ονομαστικοποίηση των εν λόγω μετόχων ή/ και με την απαίτηση να παραμείνει συγκεκριμένο ποσοστό στην κατοχή συγκεκριμένων φυσικών προσώπων, που θα διασφαλίζουν τη φυσιογνωμία και το είδος επιρροής που ασκεί το νομικό πρόσωπο επί του πιστωτικού ιδρύματος.

γ. Συνεχής παρουσία δύο προσώπων που ασκούν διοίκηση (παρ. 1 γ)

Η καθιέρωση της αρχής της συνεχούς ύπαρξης δύο τουλάχιστον προσώπων (αρχή των τεσσάρων οφθαλμών) που ασκούν διοίκηση βελτιώνει την ποιότητα και διασφαλίζει αποτελεσματικότερα τον έλεγχο της συνεπής άσκησης της διοίκησης.

Η διάταξη αυτή ενισχύεται και αποκτά ουσιαστικότερο περιεχόμενο με την πρόβλεψη της συμμετοχής ενός τουλάχιστον από τα δύο πρόσωπα στο Δ.Σ. του πιστωτικού ιδρύματος.

δ. Αποτροπή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και δυσμενούς επιρροής

Η συνεχής διεύρυνση των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων σε τομείς που παραδοσιακά δεν ανήκουν στον τραπεζικό τομέα, οι μεταβαλλόμενες συνθήκες οργάνωσης και αλληλοεξάρτησης πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών επιχειρηματικών συμφερόντων, ενδεχόμενα οδηγούν σε περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και σε επιρροές που βλάπτουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα τα συμφέροντα του πιστωτικού ιδρύματος, των καταθετών, των επενδυτών σε τίτλους ή ακόμη και των δανειοληπτών.

Οι ως άνω περιπτώσεις είναι δυνατόν να λάβουν ποικίλες μορφές, όπως, ενδεικτικά, δανειοδοτήσεις επιχειρήσεων του ομίλου με ευνοικότερους της αγοράς όρους ή, σε περιπτώσεις συνδυασμού πιστωτικών και επενδυτικών - χρηματοπιστηριακών δραστηριοτήτων, δανειοδοτήσεις, χρήση πληροφοριών ή παροχή συμβουλών για συγκεκριμένη συναλλαγή επί τίτλων, που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για συγγενείς εταιρίες του πιστωτικού ιδρύματος. Από την άλλη πλευρά, η διεύρυνση των δραστηριοτήτων, η χρήση κοινής βάσης πληροφοριών μεταξύ των αλληλοεξαρτώμενων επιχειρηματικών συμφερόντων και άλλοι παράγοντες αποτελούν κίνητρο για τη δημιουργία ομίλων για την επίτευξη οικονομίων φάσματος ή κλίμακας. Κατά συνέπεια, απαιτείται ελαστικότητα και όχι η υιοθέτηση άκαμπτων κανόνων για να είναι δυνατή η εκάστοτε στάθμιση των επιπτώσεων των ενδεχόμενων περιορισμών της δραστηριότητας τόσο των κύριων μετόχων όσο και των φυσικών προσώπων, που ασκούν τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος, επί της ανταγωνιστικής θέσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και της αποτελεσματικότητας των αγορών, χωρίς να παραγνωρίζονται οι νέες μορφές κινδύνων που συνεπάγεται η διεύρυνση των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και οι καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων σημαντικού βαθμού.

Για το σκοπό αυτό στην παρ.3 προτείνεται να εξουσιοδοτείται η Τράπεζα της Ελλάδος να λαμβάνει τις κατά περίπτωση αναγκαίες αποφάσεις για την αποτροπή ή ελαχιστοποίηση δυσμενών επιρροών επί των πιστωτικών ιδρυμάτων και καταστάσεων σημαντικού βαθμού σύγκρουσης συμφερόντων.

Άρθρο 7

Διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας της Ελλάδος για τη μη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος

Περιλαμβάνονται οι λόγοι για τους οποίους η Τράπεζα της Ελλάδος δεν επιτρέπεται να χορηγεί άδεια λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος. Οι λόγοι άρνησης αναφέρονται στην αξιοπιστία και καταλληλότητα των προσώπων που κατέχουν ειδική συμμετοχή, καθώς και των προσώπων που διοικούν το πιστωτικό ίδρυμα, υπό την ευρεία έννοια των όρων 'αξιοπιστία' και 'καταλληλότητα', που σχετίζονται όχι μόνο με το πιστωτικό ίδρυμα ως επιχειρηματική μονάδα που διαχειρίζεται καταθέσεις του κοινού, αλλά και με το ρόλο του στο σύστημα πληρωμών και στη διατήρηση και ενίσχυση της πίστης γενικότερα. Η αξιολόγηση των ως άνω κριτηρίων πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, μέσω κατάλληλα διαμορφωμένων ερωτηματολογίων ή και εν γένει πληροφοριών από διάφορες πρόσφορες πηγές.

Η έλλειψη ή η ανεπάρκεια εμπειρίας κατά προτίμηση στο χρηματοπιστωτικό τομέα των ανώτατων στελεχών, καθώς και η μη εκπλήρωση έστω και μερικώς των προϋποθέσεων των άρθρων 5 και 6 αποτελεί επίσης λόγο άρνησης χορήγησης άδειας.

**Άρθρο 8
Ανάκληση άδειας πιστωτικού ιδρύματος**

Αναφέρονται περιοριστικά οι λόγοι που μπορεί να επιφέρουν ανάκληση της άδειας λειτουργίας με αιτιολογημένη απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος και οι οποίοι αφορούν την καθυστέρηση υλοποίησης της άδειας με ενδεχόμενη συνέπεια την αλλαγή των συνθηκών κάτω από τις οποίες χορηγήθηκε, αφερεγγυότητα, ανεντιμότητα και παραβάσεις νόμων ή αποφάσεων των αρμόδιων αρχών. Οι αποφάσεις χορήγησης ή ανάκλησης της άδειας, καθώς και οι παραλείψεις εγκαίρης κοινοποίησης των αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούν αντικείμενο προσφυγής μόνον ενώπιον του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου.

Άρθρο 9

Ενημέρωση της Επιτροπής για τη χορήγηση άδειας πιστωτικού ιδρύματος

Με το άρθρο 9 καθιερώνεται υποχρέωση της Τράπεζας της Ελλάδος να ενημερώνει την Επιτροπή των Ε.Κ., σχετικά με κάθε άδεια λειτουργίας την οποία χορηγεί. Σε ό,τι αφορά τις θυγατρικές των μη κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων που εγκαθίστανται στην Ελλάδα, οι πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ως προς τη διάρθρωση του ομίλου, τα ποσοστά συμμετοχής και λοιπές σχετικές πληροφορίες αξιοποιούνται στα πλαίσια της εξέτασης της δυνατότητας πραγματικής πρόσβασης των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων στην αγορά των τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Δεύτερης Τραπεζικής Οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

**Ελεύθερη εγκατάσταση και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών:
άρθρα 10, 11, 12, 13, 14, 15**

Άρθρο 10

Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και σε άλλα Κράτη-Μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Στο άρθρο 10 προβλέπονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία που οφείλουν να τηρηθούν, ώστε τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα να επωφεληθούν από την ενιαία άδεια λειτουργίας και να εγκατασταθούν μέσω υποκαταστημάτων στην Ελλάδα και στα λοιπά Κράτη-Μέλη. Στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι η ελευθερία εγκατάστασης αφορά αποκλειστικά στις δραστηριότητες των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο άρθρο 24 και καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που έχει χορηγήσει η Τράπεζα της Ελλάδος στο πιστωτικό ίδρυμα.

Στην παράγραφο 2 απαριθμούνται οι πληροφορίες τις οποίες οφείλει να γνωστοποιήσει το πιστωτικό ίδρυμα στην Τράπεζα της Ελλάδος, εάν επιθυμεί να εγκατασταθεί μέσω υποκαταστημάτων σε άλλο Κράτος-Μέλος. Οι πληροφορίες της παραγράφου 2, καθώς επίσης και εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 ανακινούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος στην αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους υποδοχής. Η εν λόγω ανακοίνωση αποτελεί την αναγκαία και επαρκή προϋπόθεση για την έναρξη της άσκησης δραστηριοτήτων από το υποκατάστημα του πιστωτικού ιδρύματος στο άλλο Κράτος-Μέλος.

Η παράγραφος 5 προβλέπει το μοναδικό μέτρο που είναι δυνατόν να εμποδίσει την ίδρυση του υποκαταστήματος σε άλλο Κράτος-Μέλος και το οποίο είναι η άρνηση της Τράπεζας της Ελλάδος να κοινοποιήσει τις πληροφορίες στην αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους υποδοχής, εάν

δεν έχει πειστεί για την ικανότητα επεκτασης των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος. Σε αυτήν την περίπτωση, όπως επίσης και όταν κρίνεται σκοπιμός ο περιορισμός των προτεινόμενων δραστηριοτήτων του υποκαταστήματος λόγω έλλειψης επαρκούς εμπειρίας, που ενδεχόμενα θα αποβεί σε βάρος της οικονομικής του κατάστασης, προβλέπεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει εντός αποκλειστικής προθεσμίας 3 μηνών από της λήψεως των πληροφοριών να γνωστοποιήσει τους λόγους περιορισμού ή άρνησης στο πιστωτικό ίδρυμα. Για λόγους ισότιμης μεταχείρισης στην παράγραφο 7 παρέχεται στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα παρόμοιο καθεστώς απελευθέρωσης για την ίδρυση υποκαταστημάτων εντός της Ελλάδος με αυτό που ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα των Ε.Κ..

Άρθρο 11

Ίδρυση υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων άλλων Κρατών-Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην Ελλάδα

Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση στην Ελλάδα υποκαταστήματος από πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύθηκε και λειτουργεί σε άλλο Κράτος-Μέλος είναι αντίστοιχες εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 10 για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα. Το δικαίωμα εγκατάστασης ενός κοινοτικού πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα, αφορά αποκλειστικά και μόνον στις δραστηριότητες οι οποίες καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που χορηγήσε η αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους προέλευσης και περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 24. Από την 1.1.1993 καταργείται πλέον η υποχρέωση των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων των Κρατών-Μελών που εγκαθίστανται στην Ελλάδα για εισαγωγή και δραχμοποίηση ελάχιστου προικώου κεφαλαίου.

Στην παράγραφο 1 προβλέπεται η υποχρεωτική ανακοίνωση από την αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους προέλευσης προς την Τράπεζα της Ελλάδος των πληροφοριών που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 10 και οι οποίες αφορούν κυρίως το πρόγραμμα δραστηριοτήτων και τη διαρθρωτική οργάνωση του υποκαταστήματος. Η παράγραφος 2 του άρθρου παρέχει στην Τράπεζα της Ελλάδος δίμηνη προθεσμία από της παραλαβής της εν λόγω ανακοίνωσης για την οργάνωση της προληπτικής εποπτείας του πιστωτικού ιδρύματος και τη γνωστοποίηση εφοσον το κρίνει σκόπιμο των προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος πρέπει να ασκούνται στην Ελλάδα, όπως προβλέπει το άρθρο 19. Η παράγραφος 5 απαιτεί την κοινοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος κάθε ενδεχόμενης μεταβολής του περιεχομένου των εν λόγω πληροφοριών.

Το υποκατάστημα του κοινοτικού πιστωτικού ιδρύματος έχει δικαίωμα εγκατάστασης και έναρξης των δραστηριοτήτων του μόλις εκπνεύσει η δίμηνη προθεσμία, εκτός εάν η Τράπεζα της Ελλάδος προβεί σε ειδοποίηση του κατά τη διάρκεια της.

Άρθρο 12

Εγκατάσταση ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες χώρες και εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων εκτός Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων χωρών

Το άρθρο 12 ρυθμίζει το καθεστώς που αφορά αφ' ενός μεν στην εγκατάσταση ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες εκτός Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων χώρες και αφ' ετέρου στην εγκατάσταση πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων κρατών

στην Ελλάδα μέσω υποκαταστημάτων.

Σε ό,τι αφορά την πρώτη περίπτωση, διατηρείται το υφιστάμενο νομικό καθεστώς βάσει του οποίου συνεχίζει να απαιτείται η χορήγηση άδειας στο πιστωτικό ίδρυμα από την Τράπεζα της Ελλάδος (παραγράφος 1). Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου απαριθμεί το σύνολο των προϋποθέσεων που οφείλουν να συντρέχουν, ώστε η Τράπεζα της Ελλάδος να χορηγήσει άδεια λειτουργίας σε υποκατάστημα πιστωτικού ιδρύματος που ιδρύθηκε και λειτουργεί σε ένα τρίτο κράτος. Ειδικότερα επισημαίνεται ότι μεταξύ των άλλων προϋποθέσεων που οφείλουν να πληρούνται και οι οποίες αφορούν στην εισαγωγή και δραχμοποίηση αρχικού προικώου κεφαλαίου, στην ύπαρξη δύο τουλάχιστον αξιόπιστων και έμπειρων προσώπων καθώς και στην παροχή στοιχείων και πληροφοριών, αναλόγων με αυτές που απαιτούνται για τα υποκαταστήματα κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων, απαιτείται το καθεστώς λειτουργίας ή οι όροι της ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του υποκαταστήματος να μην είναι: ευνοικότεροι από το αντίστοιχο που εφαρμόζεται για τα υποκαταστήματα των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Άρθρο 13

Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση- Διαφημισμό

Το καθεστώς της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα στα άλλα Κράτη-Μέλη καθώς επίσης και από τα πιστωτικά ιδρύματα που έλαβαν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σε άλλα Κράτη-Μέλη στην Ελλάδα υλοποιείται με προϋποθέσεις απλούστερες και ευνοικότερες εκείνων που προβλέπονται για την ελεύθερη εγκατάσταση μέσω υποκαταστημάτων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13, επαρκής προϋπόθεση για την διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών από ένα ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα σε άλλα Κράτη-Μέλη είναι η γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος των δραστηριοτήτων του καταλόγου του άρθρου 24 που επιθυμεί να ασκήσει. Η γνωστοποίηση οφείλει εν συνεχεία να κοινοποιηθεί στην αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους υποδοχής σε προθεσμία ενός μηνός από την παραλαβή της. Για την παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από κοινοτικά πιστωτικά ιδρύματα απαιτείται η κοινοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος της αντίστοιχης γνωστοποίησης του πιστωτικού ιδρύματος στην αρμόδια αρχή του Κράτους-Μέλους προέλευσης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3.

Με την τέταρτη παράγραφο του άρθρου επισημαίνεται ότι επί των διασυνοριακά παρεχόμενων δραστηριοτήτων τυγχάνει εφαρμογής η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης όπως αυτή οριοθετείται στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 19.

Στην πέμπτη παράγραφο ρυθμίζονται τα θέματα της διαφημίας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Για την αποτροπή της πιθανότητας βλάβης των καταθετών από παραπλανητικές διαφημίσεις προτείνεται η παροχή της εξουσιοδότησης στην Τράπεζα της Ελλάδος να απαγορεύει τη διαφήμιση και από σύμφωνη γνώμη του οργάνου που εκπροσωπεί τα πιστωτικά ιδρύματα.

Άρθρο 14

Ίδρυση υποκαταστημάτων και παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα από χρηματοδοτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε άλλο Κράτος-Μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και είναι θυγατρικά πιστωτικών ιδρυμάτων

Το καθεστώς της ενιαίας άδειας λειτουργίας που υιοθετείται για τα πιστωτικά ιδρύματα επεκτείνεται και στα

χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 παρ.6 του παρόντος νόμου.

Δικαιολογητική βάση αυτής της ρυθμίσεως αποτελεί η διαπίστωση, ότι σε ορισμένα Κράτη- Μέλη τα πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν δικαίωμα άμεσης παροχής όλων των υπηρεσιών που παρατίθενται στον κατάλογο του άρθρου 24, αλλά υποχρεούνται να διενεργούν ορισμένες εξ αυτών μέσω θυγατρικών εταιρών οι οποίες δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα.

Για να τύχουν εφαρμογής επί των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων οι διατάξεις των άρθρων 11 και 13 παρ.3-5 που αφορούν την ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών θα πρέπει το θυγατρικό χρηματοδοτικό ίδρυμα αφ' ενός μεν να εδρεύει και να λειτουργεί στο ίδιο Κράτος-Μέλος, όπου και το μητρικό του πιστωτικό ίδρυμα και αφ' ετέρου το καταστατικό του να επιτρέπει την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας η οποία πρέπει να ασκείται ήδη στην έδρα του κατά το χρόνο παροχής της σχετικής υπηρεσίας στην Ελλάδα.

Επιπλέον απαιτείται η υπαγωγή της θυγατρικής τόσο στον αποκλειστικό κατ' ουσίαν έλεγχο του μητρικού πιστωτικού ιδρυματος, το οποίο αναλαμβάνει και την κάλυψη των υποχρεώσεων της, όσο και στην εποπτεία του μητρικού πιστωτικού ιδρυματος σε ενοποιημένη βάση.

Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου προβλέπει την υποχρέωση του μητρικού πιστωτικού ιδρυματος να ενημερώνει την Τράπεζα της Ελλάδος σχετικά με τη συνδρομή ή μεταβολή των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης και για ορισμένα στοιχεία που αφορούν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της θυγατρικής επιχείρησης.

Άρθρο 15

Ίδρυση υποκαταστημάτων και παροχή υπηρεσιών στην επικράτεια των λοιπών Κρατών-Μελών από χρηματοδοτικά ιδρύματα που εδρεύουν και λειτουργούν στην Ελλάδα και εποπτεία αυτών

Το άρθρο 15 αναφέρεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες χρηματοδοτικών ιδρυμάτων τα οποία εδρεύουν στην Ελλάδα, είναι θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν επίσης λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας στην Ελλάδα και υπόκεινται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Η ρύθμιση αφορά κατ' αρχήν τα χρηματοδοτικά ιδρύματα που ασκούν δραστηριότητες χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (παράγραφος 2), παρέχεται όμως στην Τράπεζα της Ελλάδος η εξουσιοδότηση επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του άρθρου και σε άλλες κατηγορίες χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, τα οποία υπόκεινται στη ρυθμιστική της αρμοδιότητα και ενδέχεται να ασκήσουν στο μέλλον δραστηριότητες του καταλόγου του άρθρου 24.

Τα ελληνικά χρηματοδοτικά ιδρύματα -θυγατρικές ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων έχουν δικαίωμα να ασκούν δραστηριότητα στα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη χωρίς να απαιτείται η χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους-Μέλους υποδοχής εφόσον συντρέχουν οι αυτές προϋποθέσεις που αφορούν και τα υπόλοιπα κοινοτικά χρηματοδοτικά ιδρύματα (άρθρο 14 παρ. 1) και γνωστοποιήσουν στην Τράπεζα της Ελλάδος ότι απαιτείται να γνωστοποιήσουν και τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα που επιθυμούν να κάνουν χρήση είτε της ελευθερίας εγκατάστασης (άρθρο 10, παρ. 2) είτε της ελευθερίας διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών (άρθρο 13 παρ.1) σε άλλα Κράτη-Μέλη.

Στην παράγραφο 3 διαγράφεται αναλυτικά η διαδικασία που ακολουθείται αφοτου η Τράπεζα της Ελλάδος λάβει

γνώση των στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται στην παράγραφο 2(α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ειδικές συμμετοχές: άρθρα 16, 17

Άρθρο 16

Ειδικές συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων σε επιχειρήσεις

Η ανεξέλεγκτη διαπλοκή του τραπεζικού συστήματος με το μη χρηματοοικονομικό τομέα (εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις) ενέχει σοβαρό κίνδυνο μετάδοσης των ενδεχομένων προβλημάτων των επιχειρήσεων που δεν υπόκεινται σε εποπτεία αντιστοιχί με αυτήν των πιστωτικών ιδρυμάτων με συνέπεια πιθανές επιπτώσεις στην ασφάλεια των καταθέσεων και στη σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος.

Γι' αυτόν το λόγο, κυρίως, η δεύτερη τραπεζική οδηγία επιβάλλει την οριοθέτηση των συμμετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων στις εν λόγω επιχειρήσεις. Η ρύθμιση τροποποιεί το άρθρο 16 παρ. 3 του ν. 5076/1931 (ΦΕΚ 186 Α') περί Ανωνύμων Εταιριών και Τραπεζών όπως ισχύει σήμερα.

Το άρθρο 16 του παρόντος νόμου οριοθετεί τόσο τις μεμονωμένες συμμετοχές ενός πιστωτικού ιδρυματος όσο και το σύνολο του συμμετοχών του σε άλλες επιχειρήσεις. Τα όρια, 15% και 60%, αντίστοιχα, εκφράζουν ποσοστά των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρυματος, που είναι το ασφαλέστερο μέτρο εκτίμησης της χρηματοοικονομικής δυνατότητάς του. Η έννοια της ειδικής συμμετοχής, που παρέχεται από το άρθρο 2, παρ. 10 του παρόντος, αποτελεί αξιολογη καινοτομία.

Τα όρια αυτά δεν ισχύουν για συμμετοχές σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις, πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα και εταιρείες διαχείρισης υπηρεσιών πληροφορικής. Η απαρίθμηση των εξαιρέσεων είναι δεσμευτική. Η Τράπεζα της Ελλάδος όμως δικαιούται να απαιτεί προηγούμενη έγκρισή της για την πραγματοποίηση των ως άνω εξαιρουμένων από τους περιορισμούς ειδικών συμμετοχών, καθ' όσον η ρύθμιση του άρθρου 16 δεν περιορίζει την αρμοδιότητά της να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή συγκέντρωσης κινδύνων σε συγκεκριμένη επιχείρηση ή κατηγορία επιχειρήσεων.

Ο υπολογισμός των ορίων γίνεται βάσει ενός κριτηρίου μονωτικότητας της κατοχής των μετοχικών τίτλων. Το ίδιο κριτήριο δικαιολογεί τις εξαιρέσεις της παρ. 4.

Την απαραίτητη ελαστικότητα του συστήματος εξασφαλίζουν η παροχή σημαντικής μεταβατικής περιόδου και η δυνατότητα για την Τράπεζα της Ελλάδος να επιτρέπει επιλεκτικά την υπέρβαση των τεθεμενικών ορίων, είτε προσωρινά, είτε οριστικά εφόσον η κατάλληλη ρύθμιση των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρυματος εξισορροπεί τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.

Πολύ σημαντική από πλευράς ασκήσεως εποπτείας επί του τραπεζικού συστήματος είναι και η διάταξη σύμφωνα προς την οποία η τήρηση των ορίων του 15% και 60% αποτελεί αντικείμενο εποπτείας και ελέγχου και σε ενοποιημένη βάση.

Η προθεσμία που παρέχεται στην παράγραφο 7 είναι απαραίτητη διότι δίνεται η χρονική ευχέρεια στα πιστωτικά ιδρύματα που υπερβαίνουν το ατομικό η και το συνολικό όριο ειδικών συμμετοχών να συμμορφωθούν προς την επιταγή του νομού. Τέλος, η δυνατότητα της Τράπεζας της Ελλάδος στο να επιτρέπει υπερβάσεις των ιδίων ορίων σε εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπει η Οδηγία, περιορίζεται με τη θεσπίση ανώτατης προθεσμίας 12 μηνών

που αποτελεί εύλογο διάστημα για τις περιπτώσεις αυτής της κατηγορίας.

Άρθρο 17

Ειδικές συμμετοχές σε πιστωτικά ιδρύματα

Το ζήτημα των σημαντικών ειδικών συμμετοχών πιστωτικών και άλλων επιχειρήσεων σε τραπεζικά ιδρύματα είναι σύνθετο και εμπλέκει θέματα πολιτικής ανταγωνισμού, οικονομικής πολιτικής και εποπτικής πολιτικής. Το άρθρο 17 τοποθετείται αποκλειστικά επί του προβλήματος της συνετής εποπτείας.

Το άρθρο αποδέχεται κατ' αρχήν τέτοιες συμμετοχές, οργανώνει όμως τον αυστηρό έλεγχο τους με στόχο τη διασφάλιση της σφύρονος και υγιούς διαχείρισης του πιστωτικού ιδρύματος.

Συγκεκριμένα προβλέπεται ένα σύστημα υποχρεωτικών κοινοποιήσεων-ανακοινώσεων προς την Τράπεζα της Ελλάδος όλων των μεταβολών των συμμετοχών ειδικού βάρους στο κεφάλαιο και στη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος, είτε πρόκειται για απόκτηση είτε για εκχώρηση συμμετοχικών δικαιωμάτων καθ' όσον και η τελευταία έχει επίπτωση επί της όλης φυσιογνωμίας και ταυτότητας του πιστωτικού ιδρύματος. Τεχνικά η υποχρέωση ανακοινώσεως και ο επακόλουθος έλεγχος γεννιούνται με την κατοχή ή την πρόθεση απόκτησης ποσοστού τουλάχιστον 10% του μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου και διαβαθμίζεται με τη θέση ορίων 20%, 33% και 50%. Η γνωστοποίηση χωρίς όμως απαγωγή και στη διαδικασία έγκρισης, είναι συχνότερη κατα την προοδευτική μετάβαση από το 10% στο 33% του κεφαλαίου. Υπόχρεοι είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα που σχεδιάζουν, αποκτούν ή εκχωρούν σημαντικές ειδικές συμμετοχές.

Τα νομικά πρόσωπα υπόκεινται σε μια διαρκή υποχρέωση "διαφάνειας" ώστε να εξασφαλίζεται κάθε στιγμή ο έλεγχος της ταυτότητας των φυσικών προσώπων, που ελέγχουν μέσω αυτών το πιστωτικό ίδρυμα.

Για να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα ενός τέτοιου ελέγχου ο νομος διευρύνει σημαντικά τις υποχρεώσεις και τις εξουσίες της Κεντρικής Τραπεζας.

Πρώτον, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται να λαμβάνει απολογημένη απόφαση είτε εγκριτική είτε αρνητική, επί της ποιότητας των ανακοινωμένων αλλαγών με γνώμονα την καταλληλότητα των σημαντικών μετοχών να εξασφαλίζουν τη συνετή και χρηστή διαχείριση της Τραπεζας. Τα κριτήρια που συνεκτιμώνται είναι τα ίδια με αυτά που ληφθηκαν υποψη κατά την αρχική χορήγηση της άδειας λειτουργίας, χωρίς όμως να αποκλείεται η αξιολόγηση τους και με βάση το διαμορφούμενο ύψος της συμμετοχής.

Δεύτερον, παραχωρούνται σημαντικές κυρωτικές εξουσίες και ευρείες δυνατότητες αυτόβουλης παρέμβασης στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η Οδηγία επιτρέπει την ελεύθερη επιλογή των κυρώσεων από τα Κράτη-Μέλη. Ο νομος υιοθετεί την απόλυτη ακυρότητα της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από την απόκτηση της συμμετοχής για την οποία δεν ληφθηκε άδεια. Η κύρωση αυτή πλεονεκτεί από το ακυρώσιμο της άσκησης των δικαιωμάτων αφού δεν προκαλεί πρόβλημα συνέχειας στη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος και στην ισχύ των αποφάσεων που ενδεχόμενα θα είχαν ληφθεί μέχρι τη λήψη του μέτρου της ακύρωσης. Επιπρόσθετα προβλέπεται δυνατότητα επιβολής χρηματικής ποινής και αποκλεισμού των προσώπων που παραβίασαν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο από θέσεις ευθύνης σε πιστωτικά ιδρύματα.

Στις αρμοδιότητες της Τραπεζας της Ελλάδος προσπιθεται η δυνατότητα να επιβάλλει την ονομαστικοποίηση των

μετοχών της εταιρείας που κατέχει ειδική συμμετοχή και τη διατήρηση ορισμένου ποσοστού τους από εγκεκριμένα πρόσωπα με βάση το ίδιο σκεπτικό που αναφέρεται πιο πάνω (άρθρο 6). Κάθε μεταβολή δηλαδή, του προσώπου της συμμετοχής υποβάλλεται σε έγκριση της Τραπεζας της Ελλάδος.

Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει εξ' ιδίας πρωτοβουλίας τα κατάλληλα μέτρα μόλις έλθουν σε γνώση της στοιχεία από τα οποία προκύπτει κίνδυνος επάρροης από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνδέονται με τα πιστωτικά ιδρύματα, που θα αποβεί ενδεχόμενα σε βάρος της χρηστής και αυτόνομης διαχείρισης του πιστωτικού ιδρύματος (παρ. 9). Όλες οι σχετικές αποφάσεις της Κεντρικής Τραπεζας τελούν υπό τον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου Επικρατείας.

Στο ζήτημα του ελέγχου των σημαντικών συμμετοχών ξένων επιχειρήσεων ή πιστωτικών ιδρυμάτων σε πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν και λειτουργούν στην Ελλάδα διακρίνονται δύο περιπτώσεις.

Όταν τεκμαίρεται η ελεγκτική παρέμβαση αρμόδιας εποπτικής αρχής Κράτους-Μέλους της Ε.Κ. η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να διαβουλευθεί με αυτήν προτού αποφασίσει για την ποιότητα της συμμετοχής και να της κοινοποιήσει την απόφασή της.

Στις περιπτώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας χωρών, η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να συνεργαστεί με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια των ειδικών αποφάσεων των κοινοτικών οργάνων σε ό,τι αφορά την ισότιμη και πραγματική δυνατότητα εισόδου και λειτουργίας των κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων στις εν λόγω χώρες. Η ως άνω υποχρέωση συνεργασίας ισχύει υπό τις ίδιες συνθήκες και στις περιπτώσεις εξέτασης αιτημάτων ίδρυσης πιστωτικού ιδρύματος από πρόσωπα που διέπονται από το δικαίο τρίτων χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Έννοια και έκταση αρμοδιοτήτων της Τραπεζας της Ελλάδος και των αρμόδιων αρχών για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων: άρθρα 18, 19, 20

Άρθρο 18

Αρμοδιότητα για την άσκηση εποπτείας από τις αρχές του Κράτους-Μέλους καταγωγής

Με τα άρθρα 18 και 19 ρυθμίζεται η κατανομή της αρμοδιότητας προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το άρθρο 18 υιοθετεί την αρχή της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους-Μέλους προέλευσης και το άρθρο 19 προβλέπει τις περιπτώσεις στις οποίες κάμπτεται αυτή η αρχή. Σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 18 η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα συμπεριλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό, δηλ. τόσο εκείνων που έχουν εγκατασταθεί σε Κράτη-Μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όσο και εκείνων που είναι εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες. Στην ίδια παράγραφο εξειδικεύεται η έννοια της εποπτείας.

Η εποπτεία των υποκαταστημάτων στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα Κράτη-Μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αρχών του Κράτους-Μέλους καταγωγής (παρ. 1β). Το ίδιο ισχύει και για τα υποκαταστήματα στην Ελλάδα κοινοτικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που είναι θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 14. Στην αρμοδιότητα της

Τράπεζας της Ελλάδος επιπλέον ο έλεγχος της καλής διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων τους, καθώς και της υπαρξης πρόσφορων διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 18 διευκρινίζονται και συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 1665/1986 περί εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης που αφορούν στο ελάχιστο ύψος των ιδίων κεφαλαίων των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά το στάδιο λειτουργίας τους και στην εποπτεία και έλεγχό τους από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία καθ' όσον κατά την εφαρμογή του ν. 1665/1986 προέκυψαν αμφισβήτησεις ως προς (i) εάν η σύνδεση του ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης με αυτό των πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρο 2 παρ. 2 και 3 του ν. 1665/1986) ισχύει και για το ύψος των ιδίων κεφαλαίων τους κατά το στάδιο της λειτουργίας τους ή μόνο κατά την ίδρυσή τους και (iii) εάν η αναφερόμενη στο άρθρο 2 παρ. 7 και άρθρο 7 του ν. 1665/1986 έννοια της εποπτείας επιτρέπει τον καθορισμό συγκεκριμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, ιδίως ως προς τη φερεγγυότητα, ρευστότητα και συγκέντρωση κινδύνων από την Τράπεζα της Ελλάδος ή μόνο τον έλεγχο της τήρησης των σχετικών κανόνων που ρυθμίζονται όμως σε προεδρικό διάταγμα.

Στο άρθρο 18 (παρ. 4),

α. διευκρινίζεται ότι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερο από το ύψος του αρχικού κεφαλαίου που ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 2 και 3 του ν. 1665/1986, η ρύθμιση ανάλογη της προβλεπόμενης για τα πιστωτικά ιδρύματα (άρθρο 5 παρ. 5 του παρόντος νόμου),

β. τροποποιούνται και διευκρινίζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 7 και του άρθρου 7 του ν. 1665/1986, ώστε τόσο ο καθορισμός των κανόνων εποπτείας όσο και ο έλεγχος της τήρησής τους να πραγματοποιείται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον διευκρινίζεται το είδος της ασκούμενης εποπτείας, που είναι αντιστοιχη με την ασκούμενη επί των πιστωτικών ιδρυμάτων, χωρίς αυτό να σημαίνει αναγκαστικά και την εξομοίωση του εξειδικευμένου περιεχομένου της.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητα για την άσκηση εποπτείας από τις αρχές του Κράτους-Μέλους υποδοχής - αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των χρηματοδοτικών τεχνικών

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 19 ορίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί την ευθύνη για τα μέτρα που αφορούν την άσκηση νομισματικής πολιτικής επί των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους σε άλλο Κράτος-Μέλος των Κοινοτήτων και λειτουργούν στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα προβλέπεται ότι ο έλεγχος της ρευστότητας για τα υποκαταστήματα στην Ελλάδα των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στα λοιπά Κράτη-Μέλη όσο και των υποκαταστημάτων ελληνικών ιδρυμάτων που εγκαθίστανται στα λοιπά Κράτη-Μέλη ασκείται με τη συνεργασία όλων των αρμόδιων αρχών. Για την άσκηση μάλιστα των αρμοδιοτήτων της επί των υποκαταστημάτων των κοινοτικών τραπεζών η Τράπεζα της Ελλάδος έχει δικαίωμα να ζητά όλες τις απαραίτητες πληροφορίες όπως αναφέρεται στη δεύτερη παράγραφο.

Το θέμα του τρόπου άσκησης των δραστηριοτήτων του άρθρου 24 στην Ελλάδα μέσω εγκατάστασης υποκαταστήματος των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοδοτικών

ιδρυμάτων του άρθρου 14 ή μέσω της παροχής υπηρεσιών, ρυθμίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19.

Δεδομένου ότι οι χρηματοδοτικές τεχνικές που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο εναρμόνισης σε κοινοτικό επίπεδο, η ρύθμιση αυτή επιτρέπει γενικά τη χρησιμοποίηση των τεχνικών της χώρας της έδρας με την επιφύλαξη των διατάξεων που αποβλέπουν στην προστασία των επενδυτών καταναλωτών των υπηρεσιών καθώς και όσων διατάξεων πληρούν τα κριτήρια που έχει θεσπίσει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο σχετικά με την εφαρμογή της έννοιας του γενικού συμφέροντος.

Άρθρο 20

Θέματα συνεργασίας των αρμόδιων αρχών

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου προβλέπεται ειδική διαδικασία βάσει της οποίας οι αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων Κρατών-Μελών των Κοινοτήτων θα δικαιούνται να προβαίνουν σε επιτόπιο έλεγχο για επαλήθευση της ακρίβειας στοιχείων και πληροφοριών που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους ως αρχών του κράτους μέλους καταγωγής των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Επίσης εισαγεται μία διαδικασία συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και των αρμόδιων αρχών των Κρατών-Μελών σε ό,τι αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών σε μια σειρά θεμάτων που απαριθμούνται στη δεύτερη παράγραφο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

Διαφορά θέματα:

άρθρο 21, 22, 23, 24, 25 και 26

Άρθρο 21

Υπηρεσιακό - Επαγγελματικό απόρρητο

Το άρθρο αυτό θεσπίζει υποχρέωση απόλυτης εχεμύθειας για όλα τα πρόσωπα (νομικά και φυσικά) που ασκούν ή έχουν ασκήσει εποπτική δραστηριότητα για λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της παρέχει ο νόμος.

Πρόκειται για μια ειδική μορφή υπηρεσιακού απορρήτου που κρίνεται ως το ελάχιστο αντιστάθμισμα των σημαντικών εξουσιών ελέγχου που παραχωρούνται στην Κεντρική Τράπεζα δεδομένου μάλιστα ότι η ελεύθερη διάθεση συγκεκριμένων πληροφοριών που αφορούν στη λειτουργία και στη χρηματοδοτική πολιτική των πιστωτικών ιδρυμάτων θα μπορούσε να διαταράξει τους όρους του ανταγωνισμού. Ωστόσο η επικλήση του απορρήτου αυτού δεν θα πρέπει να εμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή διαδικασιών με ιδιαίτερη σημασία στον τραπεζικό τομέα όπως η πτώχευση και η αναγκαστική διαχείριση προβληματικών τραπεζικών ιδρυμάτων.

Άρση του απορρήτου προβλέπεται επίσης για τις περιπτώσεις όπου η επικλήση του θα μπορούσε να υπονομεύσει την ίδια την εποπτική λειτουργία της Κεντρικής Τράπεζας στα πλαίσια της συνεργασίας της με εγχώριες ή ξένες αρχές που εποπτεύουν άλλες, εκτός τραπεζών, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες λόγω της συναφείας των εμπλεκόμενων δραστηριοτήτων του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα. Η σκοπιμότητα όμως της πληροφόρησης επαφίεται στην κρίση της Τράπεζας της Ελλάδος που περιορίζεται από την αρχή της αμοιβαιότητας και το αίτημα της ανάλογης προστασίας της εμπιστευτικής πληροφορίας.

Άρθρο 22 Κυρώσεις

Με το άρθρο αυτό συμπληρώνεται και διευρύνεται η εξουσία της Τράπεζας της Ελλάδος να ελέγχει αποτελεσματικά την τήρηση των κανόνων που διέπουν τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη συμπεριφορά των διευθυντικών στελεχών τους. Επίσης διευρύνονται σημαντικά οι κείμενες κυρωτικές εξουσίες της Τράπεζας της Ελλάδος. Η παράγραφος 2 είναι λογική απόρροια της αρχής του ελέγχου του πιστωτικού ιδρυματος από τις εποπτικές αρχές της χώρας καταγωγής (έδρας). Ο εν λόγω ρόλος της Τράπεζας της Ελλάδος είναι δευτερευών αλλά αποφασιστικής σημασίας για την κατοχύρωση του νόμου. Σε όλες τις σοβαρές περιπτώσεις παράβασης κειμένων διατάξεων η Τράπεζα της Ελλάδος εξουσιοδοτείται σε ύστατο βαθμό να διακόψει τις δραστηριότητες του ξένου πιστωτικού ιδρυματος στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που οι αρχές της χώρας καταγωγής έχουν ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται να διακόψει τη λειτουργία του στην Ελλάδα.

Οι σχετικές αποφάσεις της Κεντρικής Τράπεζας είναι αιτιολογημένες και ελέγχονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Άρθρο 23 Υποχρεώσεις υποκαταστημάτων που λειτουργούν κατά την 1.1.93

Τα υφιστάμενα κατά την 1.1.93 υποκαταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους σε άλλο μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου με εξαίρεση τη διαδικασία γνωστοποιήσεων που τεκμαίρεται ότι έχει τηρηθεί. Τα υποκαταστήματα έχουν επίσης δικαίωμα ελεύθερης χρήσης των κεφαλαίων που εισήχθησαν και παρέμειναν στην Ελλάδα στα πλαίσια των ισχυουσών μέχρι την εφαρμογή του νόμου αποφάσεων των νομισματικών αρχών.

Άρθρο 24 Κατάλογος δραστηριοτήτων

Με βάση τις αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης και της ενιαίας άδειας τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν και λειτουργούν στα λοιπα Κράτη- Μέλη μπορούν να ασκούν στην Ελλάδα μέσω της εγκατάστασης υποκαταστήματος ή παροχής υπηρεσιών, χωρίς προσθετή άδεια, τις δραστηριότητες του καταλόγου του άρθρου 24. Οι τυχόν προσθετές δραστηριότητες δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο. Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα υποκείνται στις γενικές διατάξεις που θεσπίζουν οι ελληνικές αρχές.

Άρθρο 25 Διατήρηση αρμοδιοτήτων

Στο άρθρο 25 διευκρινίζεται ότι οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος, στο βαθμό που δεν τροποποιούνται από τον παρόντα νόμο, εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 26 Καταργούμενες - τροποποιούμενες διατάξεις

Στο άρθρο 26 περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με την κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε να απλοποιηθούν οι διαδικασίες, να προσαρμοστούν οι αρμοδιότητες άσκησης πιστωτικής πολιτικής στις σύγχρονες ανάγκες και να συγκεντρωθούν σε

μια μόνο αρχή οι αρμοδιότητες σχετικά με το καθεστώς και τις προϋποθέσεις ίδρυσης και άσκησης των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ανάγκη που επιβάλλεται και από την όλη φιλοσοφία του παρόντος νόμου.

Ειδικότερα

1. Τροποποιείται το άρθρο 7 του ν. 1665/1951, ώστε να μην απαιτείται έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος για την τροποποίηση των καταστατικών, που αφορούν σε αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου, αλλά μόνο γνωστοποίηση της σχετικής απόφασης.

2. Αντικαθίσταται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 5422/1932, έτσι ώστε η αγορά και η πώληση τραπεζογραμματίων θα γίνεται από όλες τις τράπεζες, που έχουν πάρει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος αυτόματα και χωρίς άλλες γραφειοκρατικές διατυπώσεις. Η σκοπιμότητα που επέβαλλε την καθιέρωση της υποχρέωσης να λαμβάνεται και η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών εξέλιπε και συνεπώς η συνέχιση της ισχύος της εν λόγω διατάξεως κατέστη περιττή.

3. Καταργείται το άρθρο 7 του ν. 5653/1932 το οποίο απαιτεί την έκδοση πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από σχετική πρόταση του Υπουργού Εμπορίου για τη χορήγηση κατά περίπτωση άδειας αποδοχής καταθέσεων σε κοινό λογαριασμό από τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρείες και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου. Η κατάργηση της διατάξεως αυτής είναι συνεπής με το γράμμα και το πνεύμα του υπό ψηφισή νόμου, ιδιαίτερα δε σε ό,τι αφορά την αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος για τη χορήγηση άδειας πιστωτικού ιδρυματος.

4. Καταργείται η παρ. 2 του άρθρου 1 του διατάγματος της 22.9.1931, που αφορά την κωδικοποίηση των διατάξεων περί κτηματικών τραπεζών, ώστε να μην απαιτείται πρόσθετη ειδική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την ίδρυση κτηματικών τραπεζών παρά μόνο σχετική εγκριτική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος ως αρμόδιας αρχής για την εξέταση αιτημάτων ίδρυσης κάθε κατηγορίας πιστωτικών ιδρυμάτων.

5. Καταργείται το ν.δ. 3838/1958 "περί ελέγχου πωλήσεων επί πιστώσει", καθοσον οι διαδικασίες και τα μέσα ελέγχου των πιστώσεων που προβλέπει δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες και στόχους της πιστωτικής και νομισματικής πολιτικής. Η υλοποίηση των εν λόγω στόχων πρέπει να γίνεται μέσω του μηχανισμού τιμών - επιτοκίων και όχι μέσω λεπτομερών διοικητικών και επιλεκτικών κανόνων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στα πλαίσια της αρμοδιότητας της διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού των όρων άσκησης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών δελτίων.

6. Η σκοπούμενη φιλευθεροποίηση της οικονομίας και ειδικότερα ο επιδιωκόμενος εκσυγχρονισμός και η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος, όπως αποτυπώνεται σε σωρεία πράξεων της Κυβέρνησης και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, επιβάλλει και τη χαλάρωση των αυστηρών νομοθετικών πλαισίων, που διέπουν τις κτηματικές τράπεζες, ώστε να προσαρμοσθούν τις εργασίες τους στις νέες ανταγωνιστικές συνθήκες, που έχουν ήδη δημιουργηθεί.

Η αυστηρή διάκριση μεταξύ εμπορικών, κτηματικών, επενδυτικών τραπεζών έχει πάψει προ πολλού να υπάρχει και οι νομοθεσίες πολλών χωρών διευρύνουν συνεχώς το χώρο κινήσεως των τραπεζών, μέχρι σημείου εξαλείψεως των διακρίσεων μεταξύ των οργανισμών που ασκούν τραπεζικές λειτουργίες. Είναι άλλωστε, γνωστό ότι η επιδίωξη αυτή αποτελεί γενική κατευθυντήρια γραμμή της ενδοποιημένης τραπεζικής αγοράς της Ε.Ο.Κ., αλλά και παγκοσμίως, αποσκοπούσα στην κατάργηση της διάκρισης μεταξύ των νομοθετικά εξειδικευμένων τραπεζικών ιδρυμά-

των.

Οι παραπάνω γενικοί λόγοι, αλλά και το γεγονός ότι ήδη οι εμπορικές τραπεζές έχουν εισέλθει στα αντικείμενα των παραδοσιακών εργασιών των κτηματικών τραπεζών και χορηγούν στεγαστικά και γενικότερα οικοδομικά δάνεια, με νομικώς ευχερέστερους τρόπους και ασφάλειες, επιβάλλουν και για λόγους ίσης μεταχείρισης και ίσων όρων ανταγωνισμού τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Οι τροποποιήσεις αυτές αναφέρονται:

1. Στη δυνατότητα χορήγησης δανείων από τις κτηματικές τράπεζες, με εμπράγματη ή προσωπική ασφάλεια όπως πράττουν και οι λοιπές τράπεζες.

2. Στη διεύρυνση του αντικειμένου των εργασιών των κτηματικών τραπεζών.

7. Πρόκειται για ρύθμιση η οποία καταργεί με εξαίρεση την Τραπεζα της Ελλάδος το προηγούμενο καθεστώς σύμφωνα με το οποίο τα ν.π.δ.δ. οι δημόσιοι οργανισμοί και οι οργανισμοί κοινής ωφελείας καθώς και τα ασφαλιστικά ταμεία, που είχαν στην κατοχή τους τραπεζικές μετοχές εκπροσωπούντο στις γενικές συνελεύσεις των τραπεζών από τους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς ή από τους αντιπροσώπους τους.

8. Τα καταστατικά των παλαιότερων ελληνικών τραπεζών ισχύουν με προπολεμικούς νόμους και η τροποποίησή τους είναι δύσκολη αφού χρειάζεται νέος νόμος. Με τη διάταξη αυτήν τα καταστατικά όλων των τραπεζών υπάγονται στην ίδια πάγια νομοθεσία περί ανώνυμων εταιρειών, πράγμα που συμβαδίζει και με το κοινωνικό δίκαιο περί ανταγωνισμού.

9. Πρόκειται περί αυτοματισμού με τον οποίο αποφεύγεται άσκοπη διοικητική πράξη, που προέβλεπε το αναφερόμενο νομοθετικό διάταγμα.

10. Με την οδηγία 88/361/ΕΟΚ η Ελλάδα έχει αναλάβει την υποχρέωση να απελευθερώσει πλήρως την κίνηση κεφαλαίων μέσα στην Κοινότητα. Εν' ομει του στόχου για νομισματική ενοποίηση, οι ποινικές κυρώσεις εμφανίζουν τη χώρα να βρίσκεται με απαρχαιωμένη νομοθεσία. Επιπλέον είναι ένα στάδιο απαραίτητο πριν από την κατάργηση των συναλλαγματικών περιορισμών.

11. Σε συνδυασμό με το παραπάνω εδάφιο διευκολύνεται η εισροή συναλλάγματος από Έλληνες, που κατέχουν συνάλλαγμα σε τράπεζες του εξωτερικού και η μεταφορά τους σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα. Επίσης, ξένα τραπεζογραμμάτια που κυκλοφορούν σήμερα παράνομα μεταξύ Ελλήνων, κυρίως σε τουριστικές περιοχές, θα μπορούν να κατατίθενται στο πιστωτικό σύστημα.

Άρθρο 27

Εκτοκισμός δανείων

Απαγορεύεται στο πιστωτικά ιδρύματα να εκτοκίζουν δάνεια οι τόκοι των οποίων παραμένουν εν όλω ή εν μέρει ανεισπρακτοί επί δωδεκάμηνο, καθώς και η χορήγηση νέων δανείων για την πληρωμή οφειλομένων στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα ληξιπρόθεσμων τόκων παλαιών δανείων. Με το μέτρο αυτό παύει το καθεστώς που ίσχυε το οποίο οδήγησε στο γνωστό πρόβλημα των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων.

Απαλλάσσει τους τόκους των μη εισπραξίμων χρεών από ΕΦΤΕ. Ο φόρος επιβάλλεται, εαν τελικώς τα χρέη καθ' οιονδήποτε τρόπο εισπραχθούν από τις τράπεζες. Είναι προφανές ότι τόκοι που δεν πρόκειται να εισπραχθούν δεν δικαιολογείται να φορολογηθούν με ΕΦΤΕ.

Άρθρο 28

Νομμο ενέχυρο υπέρ της Τραπεζας της Ελλάδος

Η σύσταση νόμμου ενέχυρου υπέρ της Τραπεζας της Ελλάδος επί των κατατιθέμενων σ' αυτήν τίτλων των

πιστωτικών ιδρυμάτων, αποβλέπει στη διασφάλισή της σε περιπτώσεις εκτεταμένων ανοιγμάτων των τρεχούμενων λογαριασμών, που τηρούν σ' αυτήν τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η σύσταση νόμμου ενέχυρου αντί της σύναψης διαδοχικών τροποποιητικών συμβάσεων ενεχύρασης, που είναι αναγκαία λόγω της συχνότατης μεταβολής του ύψους των ανοιγμάτων απλουστεύει τη σχετική διαδικασία.

Άρθρο 29

Γενική ρύθμιση

Στην υφιστάμενη μέχρι σήμερα νομοθεσία χρησιμοποιείται ο όρος 'τράπεζα' για όλες τις επιχειρήσεις που διενεργούν τραπεζικές εργασίες και καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νομού, αντί του όρου 'πιστωτικό ίδρυμα'.

Μέχρι να καταστεί δυνατή η κωδικοποίηση όλης της σχετικής νομοθεσίας υπάρχει ανάγκη η υφιστάμενη τραπεζική νομοθεσία να εφαρμόζεται και στα πιστωτικά ιδρύματα εφόσον βέβαια, δεν ερχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 30

Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου

Με την διάταξη αυτήν τίθεται νέα αποκλειστική προθεσμία εκδόσεως προεδρικών διαταγμάτων προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς την κοινοτική, όπως απαιτείται από το άρθρο 43 παρ 4 του Συντάγματος.

Άρθρο 31

Εναρξη ισχύος

Ως προς το χρόνο εφαρμογής των διατάξεων του νομού προβλεπεται η άμεση εφαρμογή των διατάξεων, που αναφέρονται στη συμπλήρωση του υφιστάμενου εποπτικού πλαισίου σχετικά με την προϋπόθεση παροχής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικού ιδρυματος καθώς και σ' αυτές που αναφέρονται στην εποπτεία των εν λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι διατάξεις, που εξαρτώνται από το καθεστώς, που οφείλουν να υιοθετήσουν τα λοιπα Κρατή-Μέλη στα πλαίσια της δεύτερης τραπεζικής οδηγίας, τίθενται σε ισχύ από 1.1.93.

Αναλυτικότερο τίθενται σε ισχύ από 1.1.93 οι διατάξεις σχετικά με την ίδρυση υποκαταστημάτων και παροχής υπηρεσιών από πιστωτικά ιδρύματα στα πλαίσια της ενιαίας άδειας (άρθρο 10 παρ. 1 έως 6), 11 και 13, ίδρυσης υποκαταστημάτων και παροχής υπηρεσιών από χρηματοδοτικά ιδρύματα (άρθρο 14 και 15), γνωστοποιήσεων στην επιτροπή των Ε.Κ. (άρθρο 17 παρ. 3), εποπτεία των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, που εδρεύουν σε άλλα Κράτη-Μέλη (άρθρο 18 παρ. 1Β) το ειδικό καθεστώς εποπτείας και επιτόπιου ελέγχου των άρθρων 19 και 20 (παρ. 1), τις κυρώσεις στα πλαίσια του καθεστώτος της ενιαίας άδειας, (άρθρο 22 παρ. 2-5) τις μεταβατικές ρυθμίσεις και τα της ελεύθερης χρήσης των κεφαλαίων, που έχουν εισαχθεί και παρέμειναν στην Ελλάδα με βάση τις προϋφιστάμενες διατάξεις (άρθρο 23) και τον κατάλογο των δραστηριοτήτων (άρθρο 24).

Αθήνα, 3 Ιουνίου 1992

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Στεφ. Μανος

Ι. Παλαιοκρασάς